

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціології та управління

Ф. Бірюкова

2025 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА ТА МЕДІАГРАМОТНІСТЬ

підготовки бакалаврів

денної та заочної форм здобуття освіти

циклу вільного вибору бакалаврів в межах університету

ВИКЛАДАЧ: Руднева Анна Олегівна, к.політ.н., доцент, доцент кафедри політології

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри політології

Протокол № 1 від "22" серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

(підпис) С.Г.Цокур
(ініціали, прізвище)

2025 рік

Зв'язок з викладачем (викладачами):

Е-mail: rudnevanna2017@gmail.com

Телефон: 0953382563

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення); *Telegram*.

Кафедра політології, 4 корп. ЗНУ, вул. Дніпровська, 33а.

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Інформаційна політика та медіаграмотність» є формування у студентів глибокого розуміння принципів, методів та стратегій, що використовуються в управлінні інформаційними потоками на різних рівнях – від державного до корпоративного. Курс спрямований на розвиток навичок аналізу та розробки інформаційної політики, здатності критично оцінювати інформаційні ресурси та комунікаційні стратегії, а також застосовувати сучасні інструменти для ефективного управління інформацією в умовах глобалізації та інформаційного суспільства.

У сучасному інформаційному суспільстві, де інформація стала ключовим ресурсом, вміння управляти нею є критично важливим для будь-якого фахівця. Курс допомагає студентам зрозуміти, як інформаційна політика впливає на прийняття рішень, формування національної безпеки, забезпечення прозорості та ефективності державного управління, а також на роботу корпоративних структур. У сучасному світі, де інформаційні війни та маніпуляції стали невід'ємною частиною реальності, знання в цій галузі є необхідними для захисту інтересів держави, організації та суспільства в цілому.

Сучасний ринок праці вимагає від фахівців уміння працювати з інформаційними потоками, управляти комунікаційними процесами, аналізувати великий обсяг даних і приймати обґрунтовані рішення на основі цієї інформації. Вивчення дисципліни «Інформаційна політика та медіаграмотність» готує студентів до роботи в таких сферах, як державне управління, медіа, PR, міжнародні відносини, IT, кібербезпека, де знання про інформаційні процеси є критично важливими. Дисципліна надає студентам критично важливі навички, необхідні для успішної професійної діяльності в інформаційно насиченому середовищі.

Дисципліна «Інформаційна політика та медіаграмотність» поглиблює і конкретизує знання та вміння набуті під час прослуховування таких дисциплін, як «Політологія», «Соціологія», «Філософія», «Психологія».

2. Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Вибіркова	
Семестр	1-й	1-й
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	20 год.	8 год.
Семінарські заняття		
Практичні заняття		

Лабораторні заняття		
Самостійна робота	70 год.	82 год.
Консультації	особисті – понеділок, з 14:30 до 16:00, IV корпус, ауд. 310; дистанційні – Zoom, за попередньою домовленістю Запис на консультації: rudnevanna2017@gmail.com	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=1608	

3. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Результати навчання та компетентності	Методи навчання / форми і методи оцінювання
ІК. Здатність до системного мислення, адаптивність і комунікабельність, наполегливість у досягненні мети; уміння оперативно відслідковувати розвиток суспільства та держави у напрямі встановлених цільових орієнтирів. Здатність досліджувати внутрішні і зовнішні фактори впливу на діяльність державних та політичних інституцій, аналізувати та прогнозувати розвиток небезпечних для суспільства та держави ситуацій.	Методи навчання: розповідь, пояснення, метод проблемних ситуацій, навчальний диспут, конспектування, робота з навчальною літературою, текстом. Контрольні заходи: тести, аналітичне завдання
ЗК. Здатність до аналізу та синтезу науково-технічної, природничо-наукової та загальнонаукової інформації. Здатність бути критичним і самокритичним. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. Здатність робити смислові узагальнення та висновки, виявляти в інформаційних даних і концептах хиби й вразливі місця, суперечності та неповноту аргументації. Базові уявлення про основи філософії, політології, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, знання вітчизняної історії та культури, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності. Володіння державною мовою України, здатність до письмової й усної комунікації державною мовою в професійній сфері.	Методи навчання: розповідь, пояснення, метод проблемних ситуацій, навчальний диспут, аналіз практичних кейсів, метод ретроспекції, конспектування, робота з навчальною літературою, текстом. Контрольні заходи: тести, аналітично-пошукове завдання

4. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи інформаційної політики

Тема 1. Інформаційна політика: зміст та основні концептуальні підходи.

Інформація, її роль та функції у соціальних системах. Поняття інформації та її властивості. Види інформації. Соціальна інформація. Інформаційний обмін у соціальних системах. Поняття, властивості і структура інформаційного простору. Інформаційний простір як об'єкт управління в системі державної інформаційної політики. Визначення, об'єкт та предмет інформаційної політики. Методологічні основи інформаційної політики. Державна інформаційна політика як частина системи державного управління. Чинники, які впливають на формування державної інформаційної політики.

Тема 2. Інформаційна політика та безпека в умовах формування інформаційного суспільства.

Інформаційна політика та безпека на сучасному етапі. Інформація та знання як головні цінності інформаційного суспільства, на яких ґрунтується виробництво нової епохи. Основні завдання інформаційної політики. Формування терміносистеми актуальної галузі знання: інформаційна

сфера, національний інформаційний простір, інформаційний потенціал, інформаційна безпека. Інформаційна революція та її вплив на становлення інформаційного суспільства.

Змістовий модуль 2. Глобальні інформаційні процеси. Інформаційна революція та інформаційне суспільство.

Тема 3. Становлення та розвиток інформаційного суспільства. Моделі інформаційних суспільств.

Інформаційна революція: сутність та наслідки. Основні підходи до поняття «інформаційна революція». Етапи розвитку інформаційної сфери за М.Маклюеном. Типологія інформаційних революцій за А.Ракітовим. Інформаційно-комунікаційні технології.

Головні ознаки інформаційної революції кінця ХХ ст. Перманентний характер. Стрімке збільшення обсягу інформації, доступної активній частині населення. Інтенсифікований інформаційний обмін. Технологічний детермінізм.

Вплив інформаційної революції на усі сфери життя. Соціальна революція та її наслідки. Віртуальна економіка (відрив грошових потоків від товарних). Політичні трансформації (особливості виборчих процесів, впровадження ІКТ у сфері державного управління, інтерактивна політика, зміна ролі національної держави). Зміни у військовій сфері (інформаційна, психологічна війна). Посилення інформаційної складової у системі національної безпеки.

Тема 4. Інформаційна політика у розвинутих країнах. Характеристика країн, які впроваджують інформаційну політику. Підготовка громадян до життя в інформаційному суспільстві. Роль державної політики в інформаційному суспільстві, суспільстві знань. Рамки і тематичні сфери національної інформаційної політики. Зміст та етапи національної інформаційної політики. Діагностика електронної готовності населення. Міжсекторальність, як основний елемент стратегії розвитку національної інформаційної політики. Досвід США щодо розвитку національної інформаційної інфраструктури. Досвід Канади щодо побудови інформаційної магістралі. Інформаційна політика Європейського Союзу щодо побудови інформаційного суспільства.

Змістовий модуль 3. Інформаційна політика, інформаційна агресія та інформаційна безпека

Тема 5. Особливості сучасної інформаційної політики. Інформаційні війни та інформаційна безпека.

Держава в умовах інформаційної прозорості. Актуалізації інформаційної політики у ХХІ ст. Сутність, функції та принципи формування інформаційної політики. Об'єктивність, достовірність, нейтральність подачі інформації. Гейткіппінг та відбір інформації. Порядок денний, його формування. Основні вимоги до інформаційної політики – розважальність, достовірність, сенсаційність.

Сутність та причини появи інформаційних війн. Психологічна війна як попередниця інформаційної війни. Глобалізація та її вплив на появу інформаційних війн. Відмінність психологічних війн від інформаційних. Два типи інформаційних війн. Інформаційна війна як вплив на масову політичну свідомість різних країн та народів з метою докорінної зміни менталітету. Інформаційна війна як вплив на електронні системи управління з метою їх дестабілізації. Основні особливості та властивості інформаційних війн.

Сутність, особливості та види інформаційної зброї. Особливості технологічного та психологічного впливу за допомогою інформаційної зброї. Юридичний бік інформаційної зброї. Поняття та види інформаційних злочинів. Об'єктивна та суб'єктивна сторони інформаційних злочинів. Суб'єкти інформаційних злочинів. Злочинні цілі. Засоби інформаційних злочинів – віруси, черв'яки, логічні бомби, програми. Знищення, модифікація, копіювання, блокування інформації як вид інформаційних війн та злочинів. Розслідування інформаційних злочинів.

Концепції національної та інформаційної безпеки, їх співвідношення. Необхідність захисту інформаційного простору. Фактори які впливають на інформаційну та національну безпеку. Протиріччя у сфері інформаційної безпеки. Право громадян на інформацію та захист інформаційного простору. Етнічний та мовний плюралізм та єдина державна політика у сфері інформації. Особливості державної інформаційної політики. Моделі державної інформаційної політики. Авторитарна та ліберальна моделі, їх позитивні та негативні сторони. Особливості української державної інформаційної політики та концепції інформаційної безпеки. Проект концепції інформаційної безпеки.

Тема 6. Загрози інформаційній безпеці та інформаційне протиборство.

Загрози та виклики в інформаційній сфері. Поняття «інформаційного протиборства». Типологія та форми інформаційного протиборства. Інформаційна війна як новий засіб впливу на супротивника. Сунь-Цзи «Мистецтво війни». Сутність та мета інформаційних воєн. Інформаційна зброя.

Інформаційні війни сучасності. Методи ведення інформаційної війни. Пропаганда. Інформаційні операції у структурі соціально-політичної комунікації. Методи протидії інформаційним впливам. Спін-доктор. Інформаційна політика держави в надзвичайних ситуаціях.

Тема 7. Інформаційні війни та пропаганда.

Поняття та механізми інформаційних війн. Пропаганда як інструмент інформаційного впливу. Методи протидії інформаційним загрозам.

Змістовий модуль 4. Медіа та інформаційна політика.

Тема 8. Кіберполітика та кіберзахист.

Глобальні інформаційні процеси та їхній вплив на міжнародні відносини. Інформаційна політика міжнародних організацій (ООН, ЄС, НАТО). Інформаційні конфлікти та їх регулювання на міжнародній арені.

Основні поняття та принципи інформаційної безпеки. Стратегії кіберзахисту на державному та корпоративному рівнях. Законодавчі аспекти інформаційної безпеки.

Тема 9. Цифрова інформаційна політика. Вплив цифрових технологій на інформаційну політику. Електронне урядування та цифрові послуги. Виклики та перспективи розвитку цифрової політики. Використання цифрових комунікаційних технологій у сучасних політичних процесах та державному управлінні. Сучасні політичні процеси все більше залежать від цифрових технологій та штучного інтелекту, які змінюють спосіб, яким політичні діячі взаємодіють між собою, комунікують із громадянами, аналізують дані, впливають на громадську думку, вдосконалюють надання державних послуг та розробляють стратегії національної безпеки. Ці технології не тільки змінюють способи комунікації, а й впливають на методи ведення політичних кампаній, державне управління та прийняття рішень. Технології штучного інтелекту (ШІ). Віртуальна реальність (VR) та доповнена реальність (AR). Політичний інтернет-маркетинг та цифрова реклама.

Тема 10. Медіаполітика, медіакультура та медіаграмотність.

Інформаційні війни та маніпуляції. Поняття інформаційних війн та маніпуляцій. Методи та технології маніпуляції інформацією. Роль медіа в інформаційних війнах.

Медіаполітика держави: механізми регулювання взаємовідносин держави із ЗМІ (державне регулювання, дерегулювання). Процеси, що характеризують сучасний інформаційний ринок (комерціалізація, лібералізація, приватизація, інтернаціоналізація). Стратегії та технології державної інформаційної політики (публічні, напівтіньові, тіньові, кримінальні технології).

Медіакультура – основна вимога до особистості інформаційного суспільства. Медіакультура суспільства та особистості: визначення понять. Медіакультура та медіавіртуальність. Медіакультура та інформаційна безпека.

Взаємодія держави та медіа в контексті інформаційної політики. Роль медіа у формуванні громадської думки. Медіаграмотність як компонент інформаційної політики.

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Тема 1. Інформаційна політика: зміст та основні концептуальні підходи.	2	2	щотижня
1	Тема 2. Інформаційна політика та безпека в умовах формування інформаційного суспільства.	2		щотижня
2	Тема 3. Становлення та розвиток інформаційного суспільства. Моделі інформаційних суспільств.	2	2	щотижня
2	Тема 4. Інформаційна політика у розвинутих країнах.	2		щотижня
3	Тема 5. Особливості сучасної інформаційної політики. Інформаційні війни та інформаційна безпека.	2	2	щотижня

3	Тема 6. Загрози інформаційній безпеці та інформаційне протиборство. Інформаційна безпека та кіберзахист.	2		<i>щотижня</i>
3	Тема 7. Інформаційні війни та пропаганда.	2		<i>щотижня</i>
4	Тема 8. Кіберполітика та кіберзахист.	2		<i>щотижня</i>
4	Тема 9. Цифрова інформаційна політика.	2		<i>щотижня</i>
4	Тема 10. Медіаполітика, медіакультура та медіаграмотність.	2	2	<i>щотижня</i>
Разом		20	8	

6. Самостійна робота

№ змістово о модуля	Питання для самостійного опрацювання	Кількість годин	
		о/д.ф.	з.ф.
1	Аналітичний огляд: підготуйте огляд основних концепцій інформаційної політики в Україні. Проаналізуйте, як ці концепції реалізуються на практиці, зокрема в законодавчій базі та державних програмах.	10	10
1	Підготуйте презентацію на тему «Виклики та перспективи цифрової інформаційної політики». Проаналізуйте, як цифрові технології змінюють підходи до формування та реалізації інформаційної політики, зокрема в контексті цифрового урядування.	10	12
2	Порівняльний аналіз: проведіть порівняльний аналіз інформаційної політики двох країн (наприклад, України та США). Визначте основні відмінності та спільні риси, а також оцініть ефективність кожної політики у відповідь на сучасні інформаційні виклики.	10	12
2	Розробіть проект стратегії інформаційної політики для певного регіону або державного органу. Врахуйте соціальні, політичні та економічні фактори, що впливають на інформаційну безпеку.	10	12
3	Кейс-стаді. Виберіть конкретний приклад інформаційної кризи (наприклад, інформаційна атака або витік даних) та проаналізуйте, як вона була подолана в державному чи корпоративному секторі. Які були допущені помилки та які уроки можна винести з цього випадку?	10	12
3	Напишіть есе на тему «Роль інформаційної політики у забезпеченні національної безпеки». Оцініть значення інформаційної безпеки в сучасних умовах та роль держави у її забезпеченні.	10	12
4	Дослідницький проект. Проведіть дослідження на тему «Інформаційні війни: вплив на суспільну думку та національну безпеку». Проаналізуйте приклади інформаційних війн у різних країнах і їх наслідки для внутрішньої стабільності та міжнародних відносин.	10	12
Разом		70	82

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістово го модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання	Усього о балів
1	Теоретичне завдання - тести у Moodle (5 питань з теми лекційного заняття)	Питання для підготовки: За матеріалами лекції 1 та 2 (конспект лекції викладено у Moodle)	1 бал за кожну правильну відповідь.	5
	Практичне завдання: аналітичне завдання	<u>Практичне завдання №1</u> Підготуйте аналітичний огляд державної інформаційної політики однієї з країн на вибір (наприклад, США, Китай, Німеччина, Україна). Включіть аналіз законодавства, стратегій та основних ініціатив в	9-10 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська	10

		області інформаційної безпеки та управління інформацією. Оцініть, наскільки воно відповідає сучасним викликам і загрозам в інформаційній сфері.	позиція 7-8 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. 5-6 балів – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Проте відповідь змістовно неповна. Відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим 3-4 бали – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може 1-2 бали - відповідь студента фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про закони і явища. У відповіді цілком відсутня самостійність.	
2	Теоретичне завдання - тести у Moodle (5 питань з теми лекційного заняття)	Питання для підготовки: За матеріалами лекції 3 та 4 (конспект лекції викладено у Moodle)	1 бал за кожну правильну відповідь.	5
	Практичне завдання	<u>Практичне завдання №2</u> Напишіть есе на тему «Вплив цифрових технологій на формування інформаційної політики». Оцініть, як цифровізація змінює підходи до управління інформаційними ресурсами на державному та корпоративному рівнях. <u>Практичне завдання №3</u> Наведіть 10 практичних прикладів суспільних змін (можна на прикладі України, можна на прикладі іншої держави або світу загалом), спричинених переходом	5 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 4 бали – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості	10

		до інформаційного суспільства.	знань. 3 бали – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Проте відповідь змістовно неповна. Відповідь логічна, але розуміння не є узагальненим 2 бали – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може 1 бал - відповідь студента фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про закони і явища. У відповіді цілком відсутня самостійність	
3	Теоретичне завдання - тести у Moodle (5 питань з теми лекційного заняття)	Питання для підготовки: За матеріалами лекції 5, 6,7 (конспект лекції викладено у Moodle)	1 бал за кожен правильну відповідь.	5
	Практичне завдання	Практичне завдання №4 Виконайте моніторинг інформаційних ресурсів (новинних порталів, соціальних мереж) на певну тему (наприклад, пандемія COVID-19) і підготуйте звіт про те, як різні медіа представляють цю тему. Зробіть висновки щодо можливих маніпуляцій та інформаційних впливів.	9-10 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. Наявна авторська позиція 7-8 балів – глибокі і систематичні знання теорії, здатність вирішувати проблемні питання. Відповідь студента відрізняється точністю формулювань, логікою, достатній рівень узагальненості знань. 5-6 балів – студент знає і може самостійно сформулювати основні поняття теми та пов'язати їх з реальними явищами. Проте відповідь змістовно неповна. Відповідь логічна, але розуміння	10

			не є узагальненим 3-4 бали – студент відтворює основні поняття і визначення, але досить поверхово, не виділяючи взаємозв'язок між ними, може сформулювати з допомогою викладача основні положення теми, допускає помилки, які повною мірою самостійно виправити не може 1-2 бали - відповідь студента фрагментарна, зумовлена нечіткими уявленнями про закони і явища. У відповіді цілком відсутня самостійність.	
4	Теоретичне завдання - тести у Moodle (5 питань з теми лекційного заняття)	Питання для підготовки: За матеріалами лекції 8, 9, 10 (конспект лекції викладено у Moodle)	1 бал за кожну правильну відповідь.	5
	Практичне завдання	Практичне завдання №5 Проаналізуйте конкретний випадок (кейс) використання інформаційної політики для досягнення політичних або економічних цілей (наприклад, вплив пропаганди на вибори, роль інформаційних технологій у «кольорових революціях»). Розгляньте, як інформаційна політика вплинула на результати цього кейсу.	5 балів – повна змістовна робота, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування володіння методологією дослідження; 4 балів – робота досить повна, але є деякі неточності, пов'язані з використанням методології дослідження; 3-2 бали – робота неповна, поверхневий виклад матеріалу, відсутність аналітичних висновків; 1 бал – короткий поверхневий виклад матеріалу	10
Усього за змістові модулі	8			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу*	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Залік	Теоретичне завдання - підсумкове тестування у Moodle (20 питань)	Тестування складається з 20 питань за навчальним матеріалом усього курсу. Питання для підготовки за навчальним матеріалом курсу «Інформаційна	1 бал за кожну правильну відповідь. На проходження тесту дається 20 хвилин і одна спроба	20

		політика»: https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=288120		
	Практичне завдання: аналітичне есе.	Написати есе за темою: «Як, на Вашу думку, держава може захистити свідомість громадян від зовнішньої інформаційної агресії? Та як ви самі можете захистити свою свідомість від інформаційної агресії та маніпулювання з боку ЗМІ?».	20-18 – робота повністю розкриває тему, логічно структурована, оперування багатьма теоретичними поняттями, висока аргументованість відповіді, переконливе демонстрування власної авторської позиції, наведення прикладів політичної практики; 17-14 – положення та висновки есе недостатньо аргументовані, але робота достатньо логічна 13-10 – недостатньо чітка структура, аргументація положень має незавершений характер, розмита конкретика 9-5 - відсутня чітка структура, описовий характер 4-1 – робота фрагментарна, відсутня логіка та структура	20
Усього балів				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національного шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

1. Інформаційна політика в Україні: конспект лекцій / Укладачі В. О. Шведун, Т. О. Луценко. Харків : НУЦЗУ. 2016. 40 с.
2. Карпенко В. О. Інформаційна політика та безпека : підручник. Київ : Нора-Друк, 2006. 320 с.
3. Міжнародна інформаційна безпека : сучасні виклики та загрози. Київ : Центр вільної преси, 2006. 916 с.
4. Почепцов Г. Г. Інформаційна політика та інформаційні війни: навчально-методичний посібник. Київ: Вид-во НАДУ, 2012. 120 с.
5. Почепцов Г. Г. Інформаційна політика : навч. посіб. Київ : Знання, 2006. 663с.

Додаткова:

1. Бебик В. Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві : психологія, технології, техніка паблік рілейшнз. Київ : МАУП, 2005. 440 с.
2. Бондаренко М. М., Боровський О. О. Політичні комунікації у фокусі соціологічної аналітики. Київ : ПП «Деліна». 2019. 145 с.
3. Дубов Д., Баровська А. Стратегічні комунікації на сучасному етапі : теоретико-концептуальні проблеми розуміння та складнощі практичної реалізації. *Стратегічні комунікації в умовах гібридної війни: погляд від волонтера до науковця*. Київ : НА СБУ, 2018. С. 19-49.
4. Зеленін В.В. Політична пропаганда як засіб партійного будівництва. Монографія. Донецьк : Інноваційний центр соціально-політичних і гуманітарних наук ДонНТУ, 2003. 180 с.
5. Зеленін В.В. Сучасні агітаційно-пропагандистські технології в регіональних виборчих кампаніях: Дайджест навчально-методичних рекомендацій. Київ : ТОВ «Нілан-ЛТД», 2013. 116 с.
6. Зражевська Н. І. Комунікаційні технології : лекції. Черкаси: Брама-Україна, 2010. 224 с.
7. Картунов О. В., Маруховський О.О. Інформаційне суспільство : аналіз політичних аспектів зарубіжних концепцій : монографія. Київ. 2012. 344 с.
8. Комунікативна політика держави: теоретико-методологічний аналіз : монографія / Є. О. Романенко. Київ : НАДУ, 2014. 399 с.
9. Ліпкан В. А. Інформаційна безпека України в умовах євроінтеграції : навчальний посібник. Київ: КНТ, 2006. 280 с.
10. Мальована Ю. Г., Руднева А. О. Вплив глобалізаційних процесів на формування інформаційної політики держави. *Феномен пропаганди та антипропаганди у сучасному світі : історико-політологічний дискурс* / За загальною редакцією Васильчук Г. М., Маклюк О. М. Запоріжжя (Запорізька) : Інтер-М. 2018 С. 45-57.
11. Нагорна Л. П. Політична мова і мовна політика : діапазон можливостей політичної лінгвістики. Київ : Світогляд, 2005. 315 с.
12. Почепцов Г. Чукут С. Інформаційна політика : навчальний посібник. Київ : Вид-во УАДУ, 2002. 88 с.
13. Почепцов Г.Г., Чукут С.А. Електронний уряд. Інформаційна політика. Навч.посіб. Київ : «Знання», 2006. 665 с.

14. Пропаганда vs контрпропаганда у медіапросторі : минуле, сучасне, майбутнє: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (Запоріжжя, 12 лютого 2018 р.). Запоріжжя : Інтер-М, 2018. 406 с.
15. Руднєва А.О. Політичні комунікації : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Політологія» освітньо-професійних програм «Політологія» та «Міжнародна політика та політика національної безпеки». Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2023. 151 с.
16. Соціально-комунікативні технології в політиці: Таємниці політичної «кухні» : Монографія. Львів : Видавництво Національного університету «Львівська політехніка», 2007. 332 с.
17. Digital media : становлення новітньої комунікації : колект. монографія / за ред. М. М. Поплавського, Л. О. Кочубей. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2020. 244 с.
18. Measuring the Information Society. International Telecommunication Union. Geneva, Switzerland, 2013. 254 p.
19. Rheingold H. Smart Mobs : The Next Social Revolution. Cambridge, 2002. 266 p.
20. Rudnieva A. Strategic Communications in the Formation of the National Security System of Ukraine. *Strategic communications in the formation of the Ukrainian national security system* / Khorishko L. S. Riga : Baltija Publishing. 2023 C. 42-83.
21. Strategic communications in the formation of the Ukrainian national security system : Monograph / Khorishko L.S., Kovpak V.A., Lebid N.M., Rudnieva A.O. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2023. 188 p.
22. Welch D. Propaganda, Power and Persuasion : From World War I to Wikileaks (International Library of Historical Studies). I.B.Tauris, 2015. 272 p.
23. Yoshihara T. Chinese Information Warfare : A Phantom Menace or Emerging Threat? Strategic Studies Institute, U.S. Army War College. 43 p.

1. Гончарова К. Як цифрові технології допомогли Зеленському виграти вибори. Головне з виступу Михайла Федорова на iForum. Mediasapiens. URL: <https://ms.detector.media/sotsmerezhi/post/22931/2019-05-23-yak-tsifrovi-tekhnologiidopomogli-zelenskomu-vigrati-vibori-golovne-z-vistupu-mikhaila-fedorova-na-iforum/>
2. Вовк Н. П., Мохнар Л. І. Комунікативна складова організації та здійснення антикризового управління. *Вісник Національного університету оборони України*. 2021. № 1(59). С. 63-71. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnaou_2021_1_10
3. Голованова Н. Інформаційна політика України в умовах війни (архетипний підхід). *Наукові перспективи*. 2022. 6(24). С. 57-70. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/view/1864>
4. Дзяна Г., Дзяний Р. Управління комунікаціями в умовах криз. *Дніпровський науковий часопис публічного управління, психології, права*. 2022. № 2. С. 13-21. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dnchpu_2022_2_4
5. Дубов Д. В., Ожеван О. А., Гнатюк С. Л. Інформаційне суспільство в Україні: глобальні виклики та національні можливості: аналіт. доп. Київ : НІСД. 2015. 64 с. URL: https://niss.gov.ua/sites/default/files/2011-02/dubov_infsus-31058.pdf
6. Журавель П. Інтернет як поєднання віртуального політичного часу з віртуальним політичним простором. *Політичний менеджмент*. 2012. № 3. С. 110-119. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PoMe_2012_3_14
7. Картунов О. В. Неперевершений внесок В. І. Вернадського в підвалини концепції інформаційного, знаннєвого та ноосферного суспільства. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 22. Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. 2012. Вип. 7. С. 17-23. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/6348>
8. Кастельс М. Інтернет-галактика. Міркування щодо Інтернету, бізнесу і суспільства. Київ : ТОВ «Ваклер», 2007. 304 с. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnanu_2008_1_10
9. Кокарча Ю.А. Політична комунікація в мережі Інтернет : сутність та особливості використання новітніх технологій. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Серія 22. Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. 2016. Випуск 19. С. 180-185. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/27494/Kokarcha.pdf?sequence=1>
10. Краснопольська Т. М., Милосердна І. М. Цифрова дипломатія як основа нової публічної дипломатії. *Актуальні проблеми політики*. Одеса : Видавничий дім «Гельветика». 2022. Вип. 69. С. 13-20. URL: <https://hdl.handle.net/11300/18022>
11. Кушнір О.В. Поняття та сутність стратегічних комунікацій у сучасному українському державотворенні. URL: <http://goal-int.org/ponyattya-tasutnist-strategichnixkomunikacii-usuchasnomuukrainskomu-derzhavotvorenni/>
12. Ліпкан В. А. Роль стратегічних комунікацій в протидії гібридній війні проти України. URL: <http://goal-int.org/rolstrategichnixkomunikacij-v-protidii-gibridnij-vijni-proti-Ukraini/>
13. Мальована Ю. Г., Руднева А. О. Трансформація іміджу України в умовах євроінтеграційних процесів на тлі військового конфлікту з Російською Федерацією. *Політікус*. 2022. № Спецвипуск. С. 100-105. URL: <http://politicus.od.ua/index.php/2022-ukr?id=57>
14. Мальована Ю. Г., Руднева А. О. Функціональні та процесуальні аспекти медіакомунікативного простору сучасної України. *Держава та регіони*. Серія : Соціальні комунікації. 2017. № 4 (32). С. 137-142. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/drsk_2017_4_25
15. Остапенко М. Політична комунікація : теоретичні аспекти дослідження. *Політичний менеджмент*. 2012. № 3. С. 135-144. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/PoMe_2012_3_17
16. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 2 вересня 2015 року «Про нову редакцію Воєнної доктрини України» : Указ Президента України №555/2015. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/5552015-19443>
17. Росінська О. Маніпулятивний вплив ЗМІ на свідомість в умовах інформаційної війни. *Вісник Львівського університету*. Серія Журналістика. 2019. Випуск 46. С. 318-324. URL: <http://publications.lnu.edu.ua/bulletins/index.php/journalism/article/view/10069/10100>
18. Руднева А. О. PR як частина стратегічних комунікацій у контексті євроінтеграційного курсу України. Європейські цінності і медійні стандарти: контекст російсько-української війни : збірник

- матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції Запоріжжя : ЗНУ, 2023. С. 213-216. URL: <https://drive.google.com/drive/folders/1fPeMLXPdiltZOMuON7LM4EIrP1dM8hv6>.
19. Руднєва А. О., Мальована Ю. Г. Імідж України в умовах сучасних інформаційних процесів : цифрової трансформації та становлення електронного урядування. *Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії*. 2022. № 42. С. 320-327. URL: <http://fps-visnyk.lnu.lviv.ua/uk/2022-42>
 20. Руднєва А. О., Мальована Ю. Г. Інформаційний фронт російської агресії в Україні 2022. *Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії*. 2022. № 45. С. 186-192. URL: <http://fps-visnyk.lnu.lviv.ua/uk/2022-45>. (Index Copernicus International).
 21. Руднєва А. О., Мальована Ю. Г. Цифрова дипломатія у формуванні системи національної безпеки України в умовах війни з рф. *Науковий журнал «Регіональні студії»*. 2023. № 34. С. 111-115. URL: <http://regionalstudies.uzhnu.uz.ua/archive/34/19.pdf>.
 22. Стратегічні комунікації в умовах гібридної війни: погляд від волонтера до науковця : монографія. Київ : НА СБ України, 2018. 517 с. URL: https://academy.ssu.gov.ua/uploads/p_157_23158169.pdf
 23. Стратегія публічної дипломатії Міністерства закордонних справ України 2021-2025. URL: <https://mfa.gov.ua/storage/app/sites/1/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%96%D1%97/public-diplomacy-strategy.pdf>
 24. Хома Н. М. Політичний перформанс як постмодерна форма соціального протесту. *Вісник НТУУ «КПІ». Політологія. Соціологія. Право : збірник наукових праць*. 2014. № 1 (21). С. 18-22. URL: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/17009>
 25. Як бути сміливими, мов Україна? / Brave.ua. URL: <https://howtobe.brave.ua/>
 26. Khorishko L., Rudnieva A. Latvian renewable energy policy in the context of EU initiative. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2023. № 9 (2). С. 211-215. URL: <http://www.baltijapublishing.lv/index.php/issue/article/view/2091>
 27. Liberto By Jennifer “Meet-ups” mobilize Democrats. Local Howard Dean supporters unite over an Internet-inspired grassroots effort to promote his presidential candidacy / By Jennifer Liberto URL: http://www.sptimes.com/2003/12/21/Hernando/_Meet_ups__mobilize_D.shtml
 28. Libicki M. What is Information Warfare? URL: <http://www.iwar.org.uk/iwar/resources/ndu/infowar/a003cont.html>
 29. Rudnieva A., Malovana Y. The Image of Ukraine in the International Arena in the Minds of the Current Processes of Digital Transformation and e-Government. Citizen-centric e-Government in the European Union / Dudzik S., Kawka I. Krakow : WYDAWNICTWO KSIĘGARNIA AKADEMICKA. 2023 С. 271-289. URL: <https://books.akademicka.pl/publishing/catalog/view/529/1728/2165>.

11. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов’язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску.

Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання. Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності. Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення.

Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов’язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу). Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем. Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел: Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті. Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (термінологічних диктантів, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти. Процедура врахування результатів, отриманих здобувачем за рахунок неформальної/інформальної освіти, регулюється Положенням Запорізького національного університету про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (2022 р.).
https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_znu_pro_poryadok_viznannya_rezul_tat_v_navchannya.pdf

Комунікація. Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle. Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт, коди доступу до сесій у Zoom та ін. – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам». Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу ngml@ukr.net. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи. Для отримання швидкої відповіді пишіть повідомлення у Telegram.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2025-2026 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2025-2026 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса:

v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: Тел. (061) 227-12-76

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Силабус навчальної дисципліни

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ.

Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>